

İZMİRDE ASANSÖR DENETİMLERİ , ASANSÖRLERİN GENEL ÖZELLİKLERİ VE GÜVENLİK SEVİYESİNDEKİ GELİŞMELERİN İNCELENMESİ

Bariş AYDIN

EMO – MMO İzmir Asansör Denetimleri Koordinatörü

EMO İzmir Şubesi Tel : 232.4893435

e.posta : baris.aydin@emo.org.tr

ÖZET

İzmir’de 1996 yılından itibaren çeşitli Belediyelerle yapılan protokoller sonrasında gerçekleştirilen çalışmaların mevcut asansörlerin iyileştirilmesine ve güvenlik şartlarının yükseltilmesine koyduğu katkı anlatılmaya çalışılmıştır. Burada incelenen konular TS 10922 Standardında yer alan maddelere göre oluşturulmuş kriterlerin, günümüz mevcut asansörlere uygulanması çerçevesinde incelenmiş ve sonuçları açıklanmaya çalışılmıştır.

ASANSÖR DENETİMLERİNİN AMACI

Yönetmelik ve hukuksal açıdan;

İlk olarak 12 Mayıs 1989 tarih ve 20163 sayılı RG ile, daha sonra 20 Aralık 1995 tarih ve 22499 sayılı RG’de yayınlanarak yürürlüğe giren ve daha sonra iptal edilerek yerine 15 Şubat 2003 tarih ve 25021 sayılı RG’de yayınlanan Asansör Yönetmeliğinin yıllık kontrol maddesinde “*Yapının bağlı bulunduğu Belediyelerce veya Belediye hudutları dışındaki yapılar için Valiliklerce yılda en az bir kez her asansörün kontrolü yapılacaktır. Ancak kadrosunda yeterli teknik eleman bulunmayan Belediyeler veya Valilikler yıllık kontrol işini, dışarıdan elektrik ve makina mühendisine yaptırabilecektir. Bu mühendisler emniyet ve işletme yönünden tesisin işletilmesine engel bulunmadığını belirten ve sorumluluğunu taşıyan bir rapor verecektir. Bu rapor 3 nüsha olacak, Belediye veya Valilikte, bakımçı firmada ve kullanıcıda kalacaktır. Bu raporun tanzim ettirilmesinin takibinden asansörün bulunduğu binanın yöneticisi ve bakımını yapan firma müştereken sorumludur.*” denilmektedir.

Bu madde gereği kullanıma açılmış her asansörün periyodik olarak denetimden geçirilmesi ve uygun olduğuna dair raporun düzenlenmesi gerektiği açıkça belirtilmiştir. Ayrıca 25021 sayılı RG’de yayınlanan son yönetmelik Bina Sorumlusu (Madde.22) tarifi yapmış ve bu maddede bina yöneticisi de her yıl denetimini yaptırmaktan sorumlu tutarak iki taraflı bir sorumluluk yüklemiştir. Bunun yanında Aykırı Davranışlarda Uygulanacak Hükümler (Madde.29) adı altında aykırı hareket edenler hakkında 4077 sayılı Kanun hükümleri gereğince yaptırımlara zorlamıştır.

Toplumsal açıdan;

Asansör denetimleri, asansörlerin tümünün günümüz güvenlik ve sağlık gereklerine ulaşması, asansörlerin emniyet ve işletme yönünden standartlara uygun şekilde çalışmaları ve bu özelliklerini korumaları, yıllık kontrollerin her yıl düzenli olarak yapılması ile sağlanabilmektedir. Bu çalışma, dinamik bir işleyişe sahip olan

asansörlerin kontrol ve bakımlarının önemi konusunda yöneticilere duyarlılık kazandırmakta ve asansörlerin can ve mal güvenliği yönünden sağlıklı çalışmalarını sağlamak için bu kontrollerin tüm Türkiye çapında uygulanması gerekmektedir.

Ayrıca bu çalışmanın Meslek Odalarınca yapılmasının, Belediyelerin kentsel hizmetlerin yerine getirilmesinde Meslek Odalarıyla yaptığı işbirliği ve dayanışmanın güzel bir örneğini oluşturmuştur. Burada önemle üzerinde durulması gereken, uygunluk değerlendirmesinde bulunacak kurumların taraflardan ekonomik ve ticari açıdan bağımsız, tarafsız uzman kuruluşlar olmaları gereğidir. Meslek Odaları bu anlamda taraflarla olan tarafsızlık ve bağımsızlık ilişkisi ile uygulamanın uzun süreli ve hakkaniyet gözetilerek yapılmasında önemli rol oynamıştır.

İZMİRDE ASANSÖR DENETİMLERİNİN TARİHSEL SÜRECİ

İzmir’de ilk çalışmalar 06 Aralık 1992 yılında Karşıyaka Belediyesi ile protokol imzalanarak başlatılmıştır. Ancak bu sürecin çeşitli nedenlerle fiili olarak başlatılması 1996 yılında olmuştur. Daha sonra diğer Belediyelerinde konuya hassasiyet göstermesiyle gelişerek süreklilik arz eden duruma gelmiştir. Tablo 1.de yıllara göre yapılan çalışmalar verilmiştir.

Tablo-1 Yıllara Göre İzmir’de Yapılan Asansör Denetimleri

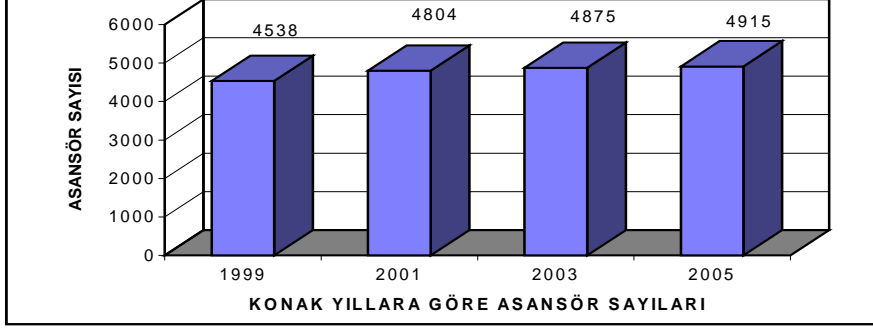
Belediye	Protokol Tarihi	Çalışma Yılı	1.Kontrol Sayısı	2.Kontrol Sayısı	Toplam	Yönetmelik
Karşıyaka	6 Ocak 1992	1996	1857	1016	2873	20163
Bornova	5 Eylül 1997	1998	1423	1163	2586	22499
Narlıdere	31 Ekim 1997	1998	209	138	347	22499
Konak	5 Haziran 1999	1999	4538	3433	7971	22499
Karşıyaka	26 Ekim 1999	2000	2610	2217	4827	22499
Bornova	21 Ekim 1999	2000	1930	1446	3376	22499
Gaziemir	30 Kasım 1999	2000	412	363	775	22499
Buca	30 Kasım 2000	2001	187	165	352	22499
Balçova	8 Şubat 2001	2001	332	260	592	22499
Konak	28 Şubat 2001	2001	4804	3829	8633	22499
Ulukent	7 Mayıs 2001	2001	120	98	218	22499
Karşıyaka	5 Mart 2002	2002	2851	2044	4895	22499
Konak	2 Ocak 2003	2003	4875	3435	8310	22499
Çiğli	29 Ocak 2003	2003	822	653	1475	22499
Konak	26 Temmuz 2004	2005	4915	3213	8128	25021
Karşıyaka	7 Eylül 2004	2005	3210	1398 *	4608 *	25021
Bornova	11 Ağustos 2004	2005	2312	169 *	2481 *	25021
Narlıdere	29 Temmuz 2004	2005	494	281 *	775 *	25021
Çiğli	7 Aralık 2004	2005	896	23 *	919 *	25021
Toplam			38.797	25.344	64.141*	

(*) Halen denetimleri sürmekte olduğundan bu sayılar artış gösterecektir.

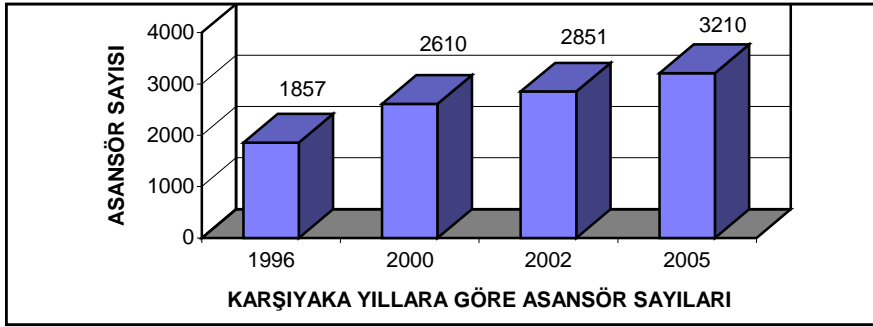
Yukarıda görüldüğü üzere yıllara göre İzmir’de yapılan çalışmaları incelediğimizde yaklaşık 65.000 asansör denetimi gerçekleştirilmiş ve halen sürdürülmektedir.

Çalışmalar ortalama 2 yıllık periyotlarla tekrarlandığı dikkate alınrsa günümüze kadar inşaat sektörü ve buna bağlı olan asansör sektöründe yapılaşmanın artış oranları hakkında da bilgi edinilebilir. Örnek olarak Konak, Karşıyaka ve Bornova ilçeleri örnek alınacak olursa;

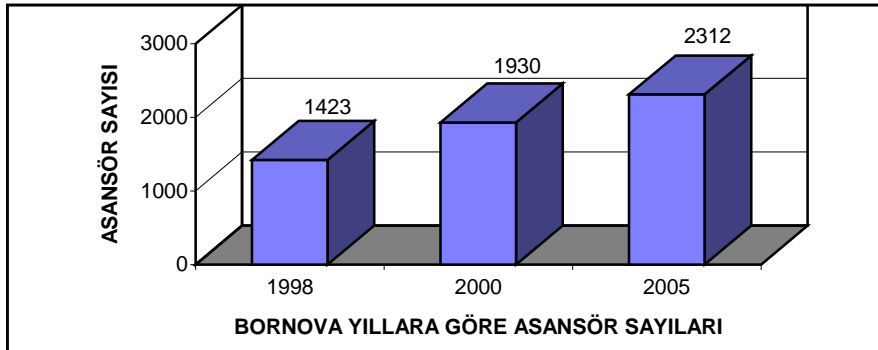
Grafik 1.Konak'ta yıllara göre asansörlü bina sayıları

Grafik 2.Karşıyaka'da yıllara göre asansörlü bina sayıları

Grafik 3.Bornova'da yıllara göre asansörlü bina sayıları

Yerleşimin en yoğun olduğu üç ilçede yapılan istatistikleri ele aldığımızda Karşıyaka ve Bornova'da, Konak ilçesine göre daha yüksek yoğunlukta yapılaşma olduğu ve bu sebeple asansör sayılarında artışın yüksek olduğu görülebilir. Buradan yola çıkıldığında

Tablo-2 Yıllara ve Sayılarına Göre İzmir’de Asansör Sayıları Artışı

İlçe	Yıl ve Asansör Sayısı		Yıl ve Asansör Sayısı		Artış Oranı
Konak	1999	4538	2005	4915	% 7,6
Karşıyaka	2000	2610	2005	3210	% 17,9
Bornova	2000	1930	2005	2312	% 16,5
Toplam		9.078		10.437	

şeklinde bir artış oranı olduğu görülebilir. Bu karşılaştırmalar bilgisayar verilerine dayandığı için büyük bir hassasiyet söz konusudur.

ASANSÖR DENETİM ÇALIŞMALARI ÇALIŞMA AKIŞ ŞEMASI

Çalışmalar kısaca 6 ana aşamada gerçekleştirilmektedir. Bu aşamalar incelendiğinde;

1. Protokolün İmzalanması.
2. Hazırlık Çalışmaları.
 - i. Yöneticilerin Bilgilendirilmesi.
 - ii. Doküman Çalışmaları.
 - iii. Eğitim Semineri.
 - iv. Bölgeleştirme Çalışmaları.
3. 1.Kontrol Çalışmaları
4. 2.Kontrol Çalışmaları
5. Sonuçların Değerlendirilmesi

Asansör denetim formları **101** maddeden oluşmakta, **can ve mal güvenliği** yönünden önem taşıyan “ * ” lı işaretli **20** maddeden birinin dahi uygun olmaması durumunda asansöre ‘ 0 ’ kodu verilerek, asansöre “**Eksik ve Hataların Giderilmesine Dek Kullanılması Sakıncalıdır.**” uyarısı yazılı kırmızı etiket yapıştırılmaktadır. “ * ” işaretli maddeler dışındaki maddelerin uygun olmamalarında asansöre ‘ 1 ’ kodu verilerek “**Eksik ve Hatalar İvedilikle Giderilmelidir.**” yazılı mavi etiket; asansörün kontrol edilen tüm maddelerde uygun olduğu belirlendiğinde ise ‘ 2 ’ kodu verilerek yeşil etiket yapıştırılmaktadır. Yeşil etiket asansörün asgari seviyede güvenlik şartlarını yerine getirdiğini belirtmektedir.

Asansör raporlarını almaya gelen bina yöneticilerine **Asansör ve Yürüyen Merdivenleri Güvenli Kullanma Esaslarını** içeren broşürler verilmektedir. Bu broşür yöneticilerin hukuki sorumlulukları, asansör ve yürüyen merdivenler ile ilgili yanlış bilinenler, kullanım ile ilgili dikkat edilecek hususlar ve güvenlik kuralları hakkında bina yöneticilerinin bilinçlendirilmesi sağlanmaktadır.

1.kontrol çalışmalarından sonra raporlarını alan ve güvenlik yönünden sakıncası bulunan asansörlere belli bir süre sonra eksikliklerinin giderilip giderilmediğinin tespiti için tekrar gidilmekte, yeniden bir kontrol raporu düzenlenmekte ve bunun için binadan herhangi bir ücret talep edilmemektedir.

Denetim çalışmalarının sonunda sonuçların değerlendirildiği kitaplar hazırlanmakta ve elde edilen verilerden olumsuzlukları saptanan asansörlerin eksik ve hatalarının giderilmesi yönünde çalışmaların olduğu tespit edilmektedir.

EĞİTİM SEMİNERLERİ VE YETİŞKİN İŞ GÜCÜ

Odalarımızın en önem verdiği konuların başında denetim yapacak mühendislerin eğitimi gelmektedir. Çalışmalar her denetim periyodunda tekrarlanmakta ve içeriği EMO-MMO Asansör Komisyonlarınca içeriği günümüz şartları uyarınca güncellenmektedir. Eğitim seminerleri şu ana başlıklar altında ele alınmış ve pratik uygulamalar mümkün olduğunca farklı yapı ve karakteristiklere sahip asansörlere yönelik yapılmaya çalışılmıştır.

- Asansör Çeşitleri
- Asansörlerin Genel Özellikleri
- Asansör Güvenlik Sistemleri
- Tahrik Kasnaklı Asansörlerin çeşitleri
- Kontrol Maddelerinin Açıklanması
- Asansörlere Ait Pratik Uygulamalar
- Asansör Kontrol Çalışmalarında Güvenlik Kuralları

Asansör kontrol çalışmalarında güvenliğe çok önem verilerek kuralların yerinde ve zamanında tam olarak uygulanılmasına yönelik bilgilendirmeler yapılmaktadır. Bu konuyu 4 ana başlık altında ele almaktayız.

1. Denetim başlamadan güvenlik ile ilgili hatırlatmalar ilk başta ele alınmış ve kişiyi hataya sebebiyet veren ve risk altına sokan maddeler sıralanmıştır.
 - i. Korku ve panik
 - ii. Aşırı güven
 - iii. Güvensizlik
 - iv. Acelecilik
 - v. İletişimsizlik
 - vi. Duruş Pozisyonu
 - vii. Uyarı Levhası ile Dışarıyı Bilgilendirme
2. Kuyu Dibine Girme-Çıkma ve Kuyu Dibinde Çalışma
3. Karşı Ağırlık Kontrolü
4. Kabin Üstüne İnme –Çıkma ve Kabin Üstünde Çalışma
5. Makine Dairesinde Çalışma

Eğitim çalışmalarına 12 elektrik ve/veya elektronik mühendisi ile 12 makina mühendisinin katılımı ile başlanmış ve günümüze gelindiğinde ise 36 elektrik ve/veya elektronik mühendisi ile 48 makina mühendisinin katılımı ile toplam 84 kişinin eğitilmesi ve denetimlerde görev alması sağlanmıştır. 1996 yılından itibaren eğitim seminerlerine toplam 257 makina mühendisi, 189 elektrik ve/veya elektronik mühendisi katılmıştır.

Sektöre yönelik yararları incelendiğinde denetimlerde görev almaları ve bilgi ve deneyim elde etmeleri yetişkin iş gücü olarak firmalara katkıda bulunmalarını da beraberinde getirmiştir.

Denetim ekiplerine kontrol sırasında sağlıklı test ve inceleme yapabilmelerine yönelik yardımcı ekipmanlar verilmektedir. Bu ekipmanlar aşağıda sıralanmıştır.

1. Çanta
2. Baret
3. İş Güvenliği Ayakkabısı (2 çift)
4. Ampul
5. Kapı Anahtarı
6. El Feneri

7. Kısa Devre Elemanı
8. Kontrol Kalem (2 ad.)
9. Metre
10. Önlük (2 ad.)

11. Seri Lamba
12. Uyarı Levhası
13. Yazı Altlığı
14. Şarj Edilebilir Pil (2 ad.)

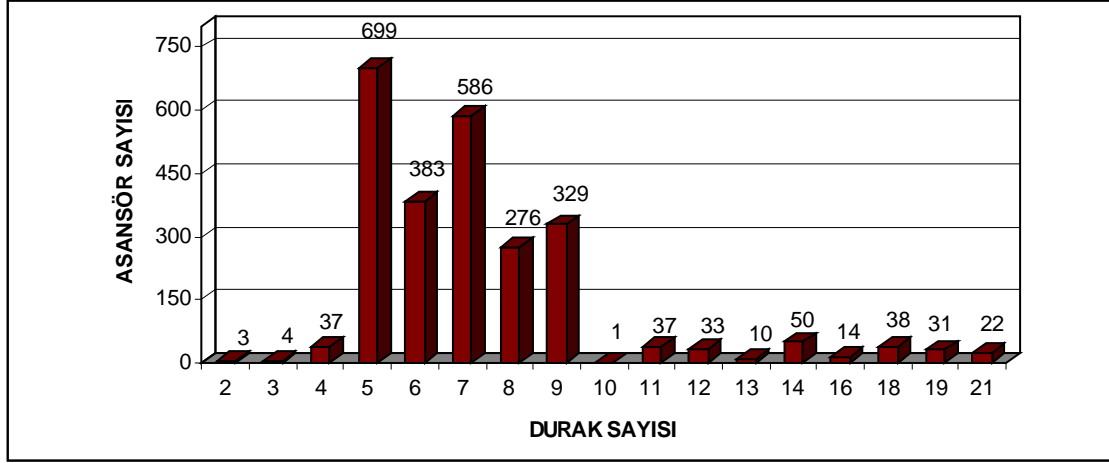
KARŞIYAKA'DA ASANSÖR DENETİMLERİ SONUCUNDA GELİŞMELERİN İRDELENMESİ.

ASANSÖRLERİN GENEL ÖZELLİKLERİ

2000 yılı ile 2005 yılı arasında yapılan değerlendirmede aşağıdaki bilgilere ulaşılmıştır. Burada yapılan çalışmalar asansörlerin durak sayılarına, kumanda cinslerine ve hızlarına göre değerlendirilmiştir.

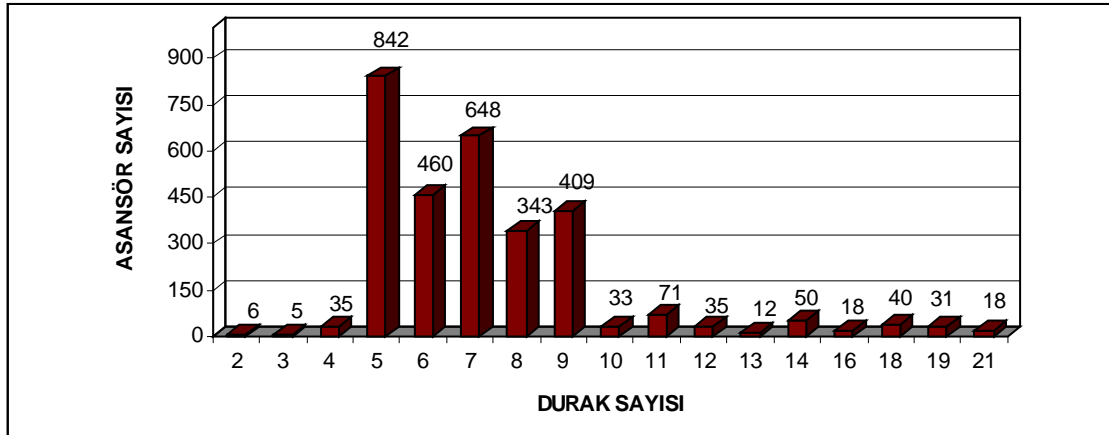
ASANSÖRLERİN DURAK SAYILARINA GÖRE DAĞILIMLARI

2000 yılı ve 2610 asansörde yapılan incelemede ;

Grafik 4.Asansör Durak Sayılarına Göre

2005 yılı ve 3210 asansörde yapılan incelemede ;

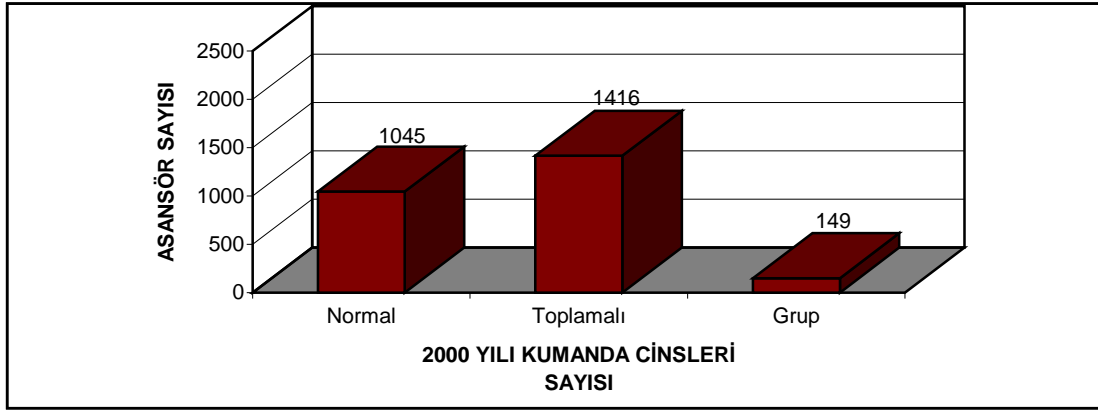
Grafik 5.Asansör Durak Sayılarına Göre

Tablo-3. 2000 ile 2005 Karşıyaka’da Durak Sayıları Karşılaştırması

Karşıyaka	Yıl ve Durak Sayısı		Yıl ve Durak Sayısı		Artış Oranı
5 duraklı	2000	699	2005	842	% 16,9
6 duraklı	2000	383	2005	460	% 16,7
7 duraklı	2000	586	2005	648	% 10
8 duraklı	2000	276	2005	343	% 20
9 duraklı	2000	329	2005	409	% 20

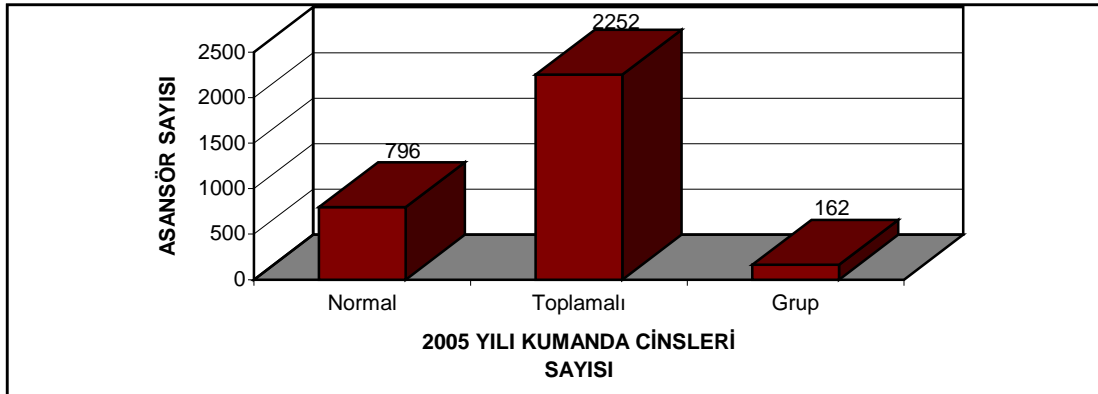
ASANSÖRLERİN KUMANDA CİNSİ SAYILARINA GÖRE DAĞILIMLARI

2000 yılı ve 2610 asansörde yapılan incelemede ;

Grafik 6.Kumanda Cinslerine Göre

2005 yılı ve 3210 asansörde yapılan incelemede ;

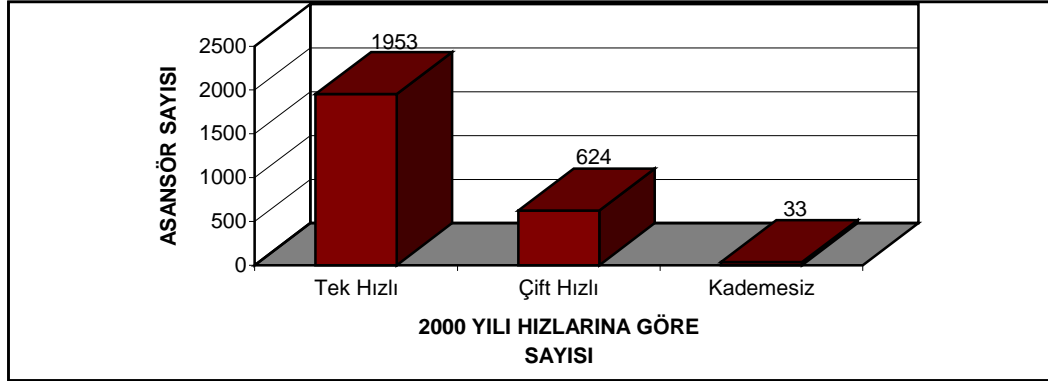
Grafik 7.Kumanda Cinslerine Göre

Tablo-4. 2000 ile 2005 Karşıyaka’da Kumanda Cinslerine Göre Karşılaştırması

Karşıyaka	Yıl ve Kum.Cinsi Say.		Yıl ve Kum. Cinsi Say.		Artış Oranı
Normal Kumandalı	2000	1045	2005	796	% - 23,8
Toplamalı Kum.	2000	1416	2005	2252	% 37,2
Grup Kumandalı	2000	149	2005	162	% 0,8

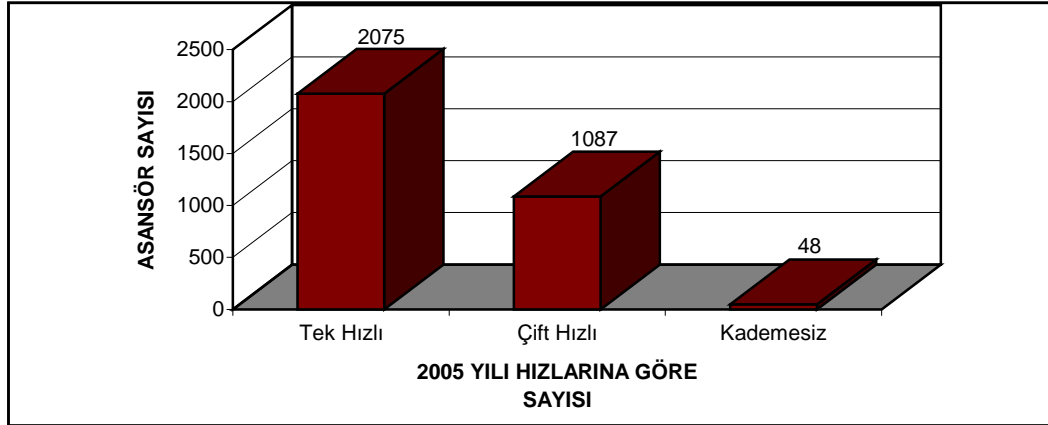
ASANSÖRLERİN HIZLARINA GÖRE DAĞILIMLARI

2000 yılı ve 2610 asansörde yapılan incelemede ;

Grafik 8.Hızlarına Göre Asansör Sayıları

2005 yılı ve 3210 asansörde yapılan incelemede ;

Grafik 9.Hızlarına Göre Asansör Sayıları

Tablo-5. 2000 ile 2005 Karşıyaka'da Hızlarına Göre Asansör Sayıları Karşılaştırması

Karşıyaka	Yıl ve Hız		Yıl ve Hız		Artış Oranı
	2000	2005	2000	2005	
Tek Hızlı	1953	2075	1953	2075	% 5,8
Çift Hızlı	624	1087	624	1087	% 42,6
Kademesiz	33	48	33	48	% 31,2

KARŞIYAKA'DA ASANSÖRLERİN GÜVENLİK SEVİYELERİNDEKİ GELİŞMELER

Asansör denetimlerinde güvenlik açısından risk içeren 20 maddeye bakılmaktadır. Bu maddeler EMO-MMO İzmir Şubeleri Asansör Komisyonlarınca yapılan ortak değerlendirmeler ışığında belirlenmiştir. Başka bir deyişle kontrol kriterlerinin % 20'si risk içeren ve olmazsa olmazlarımız olarak değerlendirilebilir. Denetim kriterler 16'sı risk içeren güvenlik ile ilgili maddelerden oluşan toplam 85 madde ile başlatılmış daha

sonra standartlarda ve güvenlik şartlarındaki gelişim dikkate alınarak 101 maddeye çıkarılmıştır. Güvenlik ile ilgili maddeler kendi içinde % 18,8 den % 20'ye çıkarılmıştır.

Güvenlik ile ilgili olmazsa olmaz kabul edilen yıldızlı maddeler aşağıda sıralanmıştır.

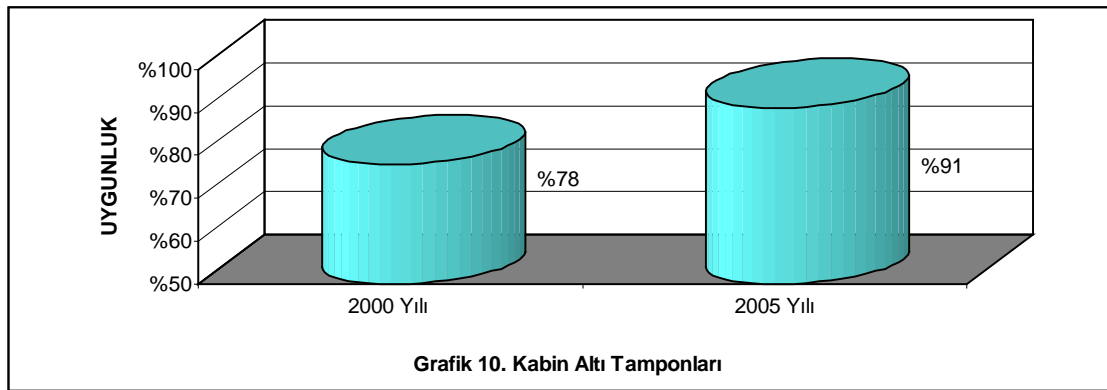
1. Regülatör Halatı ve Makarası	11. İmdat Butonu
2. Kabin Altı Tamponu	12. Paraşüt Konağı
3. Karşı Ağırlık Altı Tamponu	13. Paraşüt Sistemi ve Halat Bağl.
4. Kabin Altı Çarpma Kirişi-Plakası	14. Kabin Üstü Halat Bağlantıları
5. Kabin Kapı Arası Mesafeler	15. Karşı Ağırlık Halat Bağlantıları
6. Kapı Camları Sağlamlığı	16. Halatlarda Tellenme
7. Telli Cam	17. Fren Çalışması
8. Fiş Prizler	18. Regülatör
9. Kilitlerin Çalışması	19. Alt Sınır Kesici
10. Kabin İçi Dur Butonu	20. Üst Sınır Kesici

Yapılan denetimlerin asansör üzerine etkileri, her çalışma dönemi sonunda yayınlanan sonuç kitaplarında görülebilir. 2000 ve 2005 yıllarında yapılan denetimlerin uygunluk durumları ile elde edilmiş sonuçları karşılaştırıp iyileştirme oranlarını görmek için aşağıdaki 10 madde seçilmiştir.

1. Kabin Altı Tamponu	6. Paraşüt Konağı
2. Telli Cam	7. Paraşüt Sistemi ve Halat Bağl.
3. Kilitlerin Çalışması	8. Kabin Halat Bağlantıları
4. Kabin İçi Dur Butonu	9. Regülatör
5. Kabin Altı Çarpma Kirişi-Plakası	10. Fotosel/Kabin Kapısı

Bu maddeler üzerinde istatistiki olarak elimize geçen sonuçlar vasıtasıyla değerlendirme yaptığımızda;

Kabin Altı Tamponları

Grafik 10. Kabin Altı Tamponları

Kabin altı tamponlarında görülen uygunsuzluklardan bazıları;

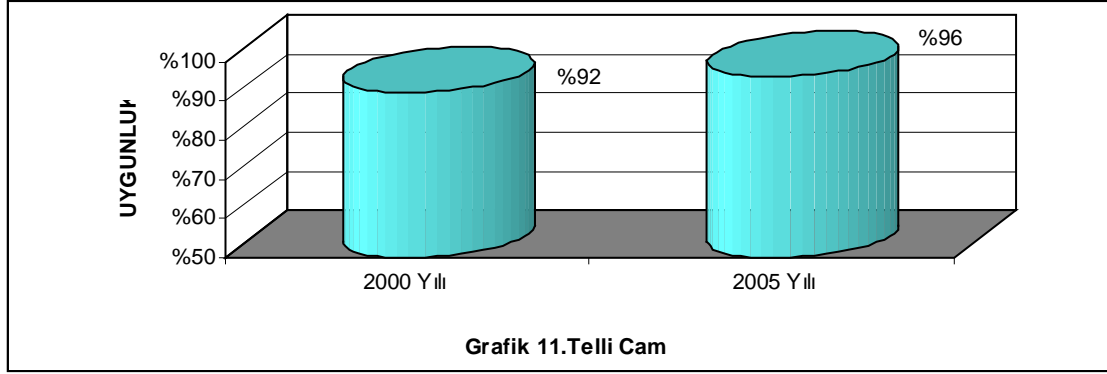
Kabin altında tamponun bulunmadığı,

Tamponların sabitlenmediği,

Tampon montajlarının görev yapmasını engelleyecek şekilde olduğu,

Tampon ve kabin mesafelerinin uygunluk teşkil etmediği şeklinde olduğu belirtilebilir.

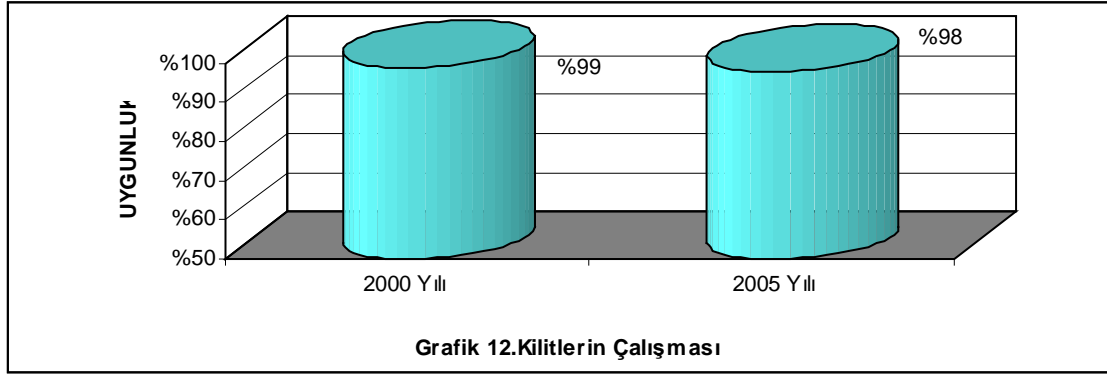
Telli Cam

Telli cam için görülen uygunsuzluklardan bazıları;

Kat kapılarının bazılarında veya hepsini buzlu ve düz cam olduğu,
Telli camlarda tolere edilemeyecek ölçüde kırılma veya çatlama meydana geldiği,
Camların sabitlenmesi veya montajının sağlamlığının uygun olmadığı belirtilebilir.

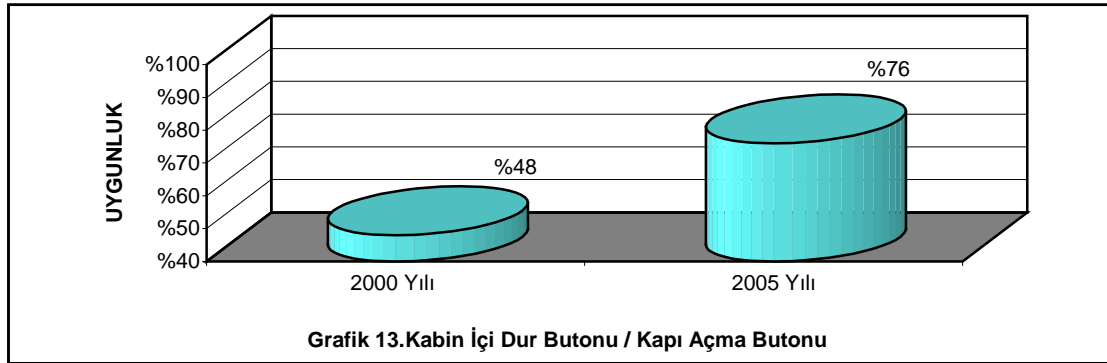
Kilitlerin Çalışması

Kilitlerin çalışmasındaki uygunsuzluklardan bazıları;

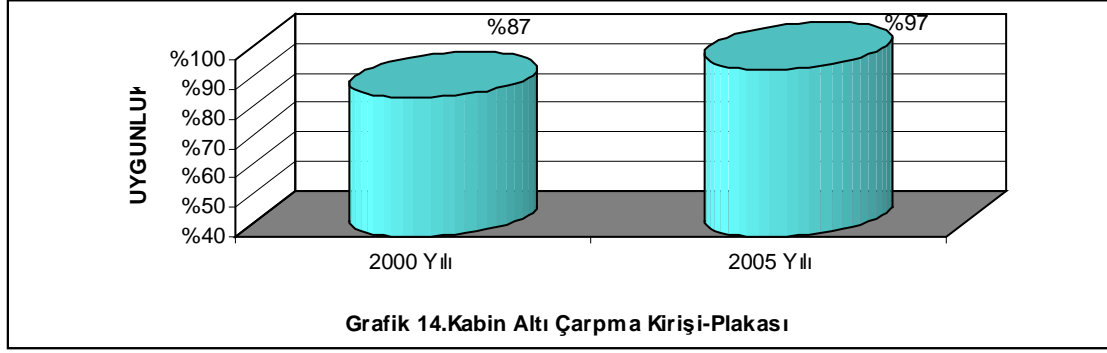
Kapı kilitlerinin ayarsız olduğu,
Kapı kilitlerinin çalışmadığı görülmüştür.

Kabin İçi Dur Butonu / Kapı Açma Butonu

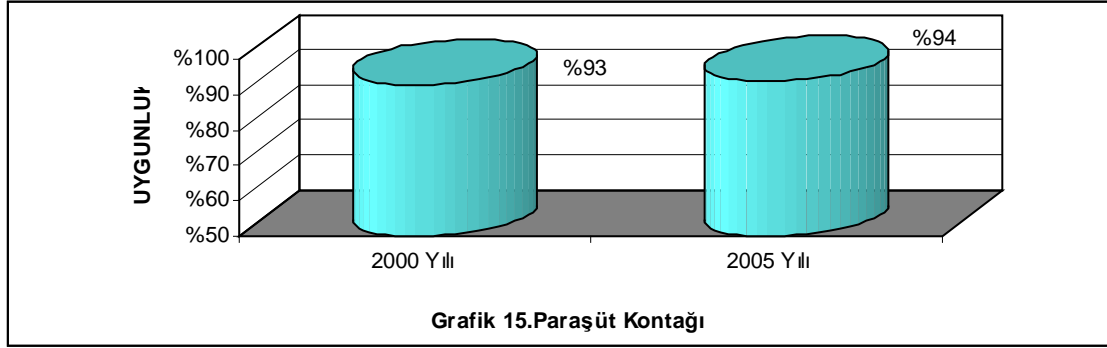
Kabin içi dur butonu / kapı açma butonundaki uygunsuzluklardan bazıları,
Dur butonunun kabin içinde mevcut olmadığı,
Dur butonunun iki konumlu çalışmadığı,
Dur butonunun etiketlemesinin yapılmamış olduğu,
Kapı açma butonu çalışmadığı görülmüştür.

Kabin Altı arpma Kirişi-Plakası

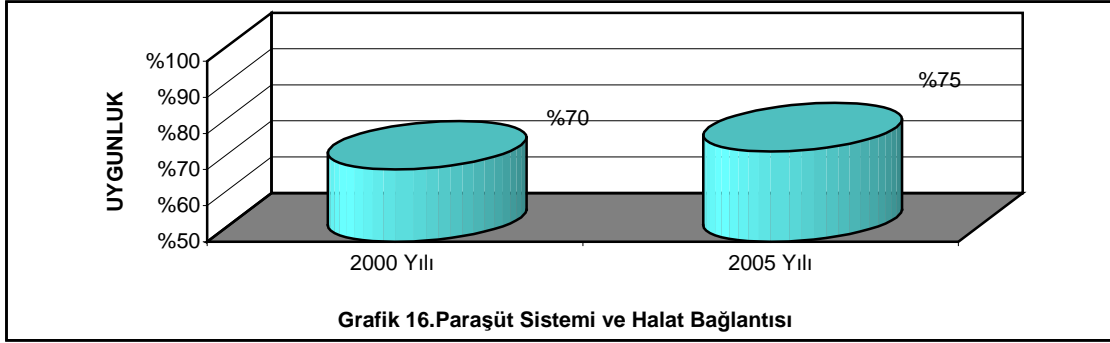
Kabin altı çarpma kirişi ve plakasındaki uygunsuzluklardan bazıları,
Tampon arpma kirişi ve plakalarının olmadığı,
Tampon arpma plakalarının tamponları karşılamadığı görülmüştür.

Paraşüt Konağı

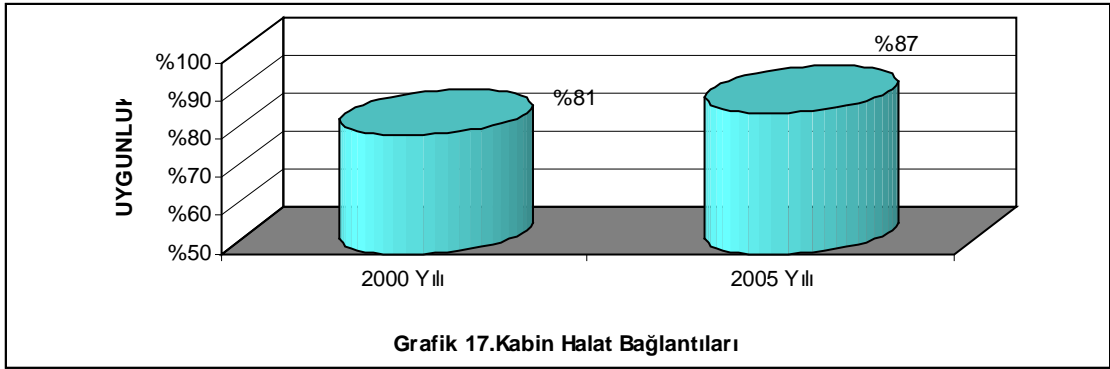
Paraşüt konağındaki uygunsuzluklardan bazıları,
Paraşüt konağının olmadığı,
Paraşüt konağının çalışmadığı,
Paraşüt konağının kapağının açık olduğu,
Paraşüt konağının sabitlenmediği görülmüştür.

Paraşüt Sistemi ve Halat Bağlantısı

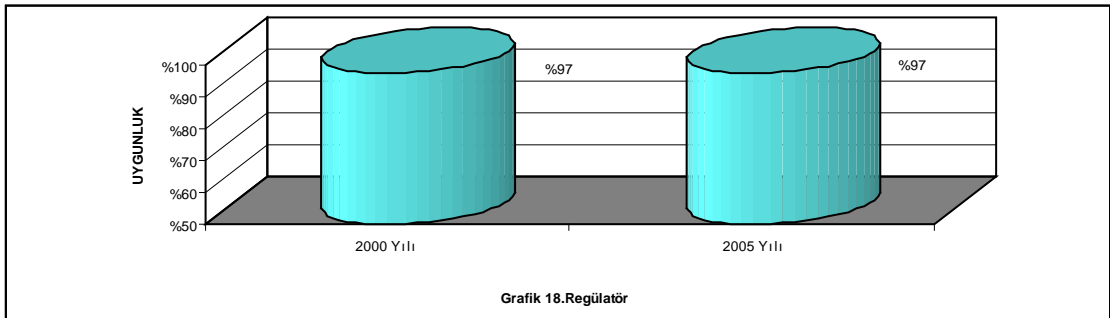
Paraşüt sistemi ve halat bağlantılarındaki uygunsuzluklardan bazıları,
Paraşüt sisteminin çalışmadığı ya da ayarsız olduğu,
Paraşüt sisteminin fren bloklarının olmadığı,
Paraşüt sisteminde kabin bağlantı halatlarında eksik ve ters kelepçelerin olduğu görülmüştür.

Kabin Halat Bağlantıları

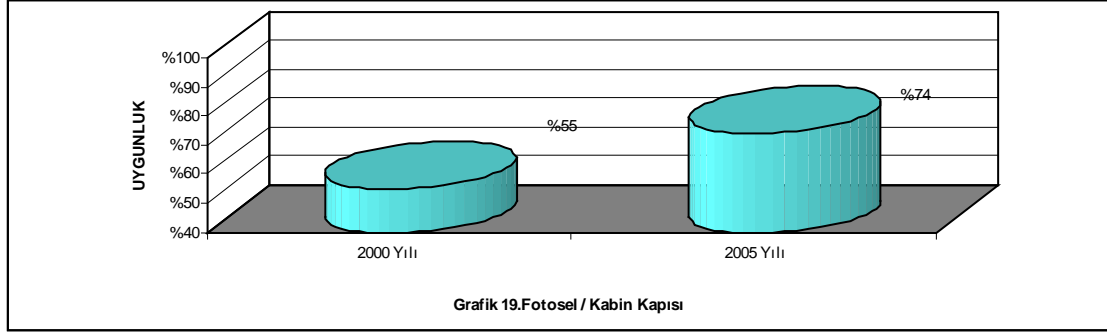
Kabin halat bağlantılarındaki uygunsuzluklardan bazıları,
Kabin halat bağlantılarında bağlantı elemanlarının eksik olduğu,
Kabin halat bağlantılarında bağlantı elemanlarının yanlış monte edildiği görülmüştür.

Regülatör

Regülatördeki uygunsuzluklardan bazıları,
Regülatörün bulunmadığı,
Regülatörün çalışmadığı,
Regülatör çalışma yönünün ters olduğu,
Asansör beyan hızı ile regülatör hızının aynı olmadığı görülmüştür.

Fotosel / Kabin Kapısı

Fotosel veya kabin kapısındaki uygunsuzluklardan bazıları,
Fotoselin bulunmadığı,
Fotosellerin çalışmadığı,
Kabin kapılarının çalışmadığı görülmüştür.

Yukarıda grafiklere göre en büyük artış oranlarına göre bir sıralama yapmamız halinde aşağıdaki gibi bir sonuç ortaya çıkmaktadır.

Tablo-6. 2000 ile 2005 Yılları Arası Karşılaştırma

No	Karşıyaka	Dent. Yılı ve Yüzde		Dent. Yılı ve Yüzde		Artış
1	Kabin İçi Dur Butonu	2000	% 48	2005	% 76	% 28
2	Fotosel / Kabin Kapısı	2000	% 55	2005	% 74	% 19
3	Kabin Altı Tamponu	2000	% 78	2005	% 91	% 13
4	Kabin Altı Çarpma Kir-Pl	2000	% 87	2005	% 97	% 10
5	Kabin Halat Bağlantıları	2000	% 81	2005	% 87	% 6
6	Paraşüt Sis. ve Halat Bğ.	2000	% 70	2005	% 75	% 5
7	Telli Cam	2000	% 92	2005	% 96	% 4
8	Paraşüt Kontağı	2000	% 93	2005	% 94	% 1
9	Regülatör	2000	% 97	2005	% 97	-
10	Kilitlerin Çalışması	2000	% 99	2005	% 98	% -1

Bu tablodan artış oranlarına baktığımızda özellikle kabin içi dur butonunun ve fotosel tertibatının ön plana çıktığını görebiliriz. Çalışmaların ilk dönemlerinde dur butonu ile ilgili özellikle standardın istediği “iki konumda kararlı çalışması” mantığının mevcut binalarda yerleşmediği görülmüştür. Denetimlerde özellikle üzerinde durulması dolayısıyla firmalar bu konuda iyileştirme ve değişikliğe doğru yönelim göstererek standardın gereğini yerine getirmeye başlanmıştır. Bunun sonucunda % 28'lere varan bir artış oranı oluştuğu gözlenmiştir.

Yine başka bir madde olan fotosel kavramı (özellikle fotosel vurgusu mevcut denetimi yapılan asansörlerin büyük çoğunluğunu kapsadığı ve dur butonu kullanımı ile bağlantı olduğu için yapılmıştır) gelmektedir. Burada ise kabinde iç güvenlik kapısı bulunmayan kabinlerde asgari güvenlik şartının sağlanabilmesi için EMO-MMO İzmir Şubesi Asansör Komisyonlarınca kabul edilerek denetim formlarına ilave edilmiştir. Denetimi yapılan binaların çoğunluğunda eskiden projelendirme ve imalat koşullarına göre oturma raporu aldığından kabin iç kapısı bulunmamaktadır. Bu nedenle ilk başlarda çok düşük olan fotosel tertibatına sahip asansör sayısı denetimlerin yapılması ve bu eksikliğin giderilmesi istenmesiyle % 55 lerden % 74 lere kadar çıkmıştır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Yapılan denetimlerin kullanıcı güvenliğinin arttırılmasına yönelik olduğu için Belediyeler veya Belediye hudutları dışında Valiliklerce mutlaka bu çalışmalar yaygınlaştırılmalıdır. Bu denetimler Belediyelerin ve Valiliklerin yönetmelik gereği görevleri arasındadır. Denetimlerin İzmir'de ve diğer bazı illerde uygulanarak yararları açıkça görülmesine, Odaların teknik bilgi ve mühendis personel desteği sunmasına karşın bu denetimler diğer illerde uygulanmamaktadır.

İzmir'de yapılan denetimler asansörlerin güvenliği ve kalitesinde ciddi oranda artış sağlamıştır. Denetim sonucu düzenlenen raporların alınması ve takip edilmesinde yöneticilerin duyarlılıkları önemli rol oynamıştır. Belediye adına uyarı yazıları yazılmasına rağmen raporlarını almayan veya eksiklerini gidermeyen yöneticiler de bulunmaktadır. Raporların alınmaması nedeni ile var olan olumsuzlukların giderilmemesi sonucu, can ve mal güvenliğinin tehlikeye atıldığı asansörlere karşı mutlaka yaptırım uygulanmalıdır.

Denetimler kamu yararına yapılmaktadır. Yapılan çalışmaların kar amacı gütmemesi ve ticari kaygılardan uzak olması kamu yararı açısından büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle ticari kaygıları bulunmayan meslek odaları gibi bağımsız kurumlarca denetimler yaygınlaştırılmalı ve sürekliliği sağlanmalıdır.

Asansör denetimleri, asansörler kadar bakım firmalarının durumları ve sayıları hakkında da kesin verileri sağlamaktadır. Belgesiz çalışan, yeterli teknik kadrosu bulunmayan, kullanıcı güvenliğini tehlikeye atan, denetim raporlarında yazan eksiklerin giderilmesine yönelik hiçbir bilgi birikim ve tecrübesi olmayan firmalara mutlaka yasal yaptırımlar uygulanmalıdır.

Asansör denetimleri sektör için gerekli olan bir çok mühendisin meslek içi eğitimlerine ve sektöre yararlı hale gelmesine olanak tanımaktadır. Denetimler sırasında yapılan görüşmeler, standart maddelerine yönelik değerlendirmeler ve bilgi alışverişleri asansör sektöründe yer alan firmalar için eğitim niteliği taşımakta ve bilgilenme olanağı sağlamaktadır. Bu nedenle İzmir özelinde asansör firmalarında teknik ve idari yöndeki bilgi birikimlerinde artış gözlenmiştir.

Asansör denetimleri, asansörlerin sayısal değerleri (tip, kapasite, hız vb.) ve güvenlik seviyelerinin durumu hakkında kesin veriler sağlamaktadır. Ayrıca yapılan denetimler

ve raporların yöneticiler aracılığı ile dağıtılması, kullanıcı bilincini yükseltmiş ve toplumsal duyarlılığın artmasına neden olmuştur.

Denetimler sonucu ilgili belediyelere yönelik hazırlanan dokümanlar, raporlar ve bina yönetici adresleri belediyeler için önemli veri oluşturmuş, sonraki çalışmalarına kaynak sağlamıştır.

KAYNAK :

1. Karşıyaka Belediyesi Sınırları İçindeki Binaların Asansörlerinin 1996-2000-2002 Yılı Kontrolleri
2. Konak Belediyesi Sınırları İçindeki Binaların Asansörlerinin 1999-2001-2003 Yılı Kontrolleri
3. Bornova Belediyesi Sınırları İçindeki Binaların Asansörlerinin 1998-2000 Yılı Kontrolleri
4. 20 Aralık 1995 tarih 22499 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan Asansör Yönetmeliği
5. 15 Şubat 2003 tarih 25021 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan Asansör Yönetmeliği